

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
IRM: 33-104, 33-140 IRM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 105/770- /2010.RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva panaszosok jogi képviseletében dr. Fazekas Tamás ügyvéd (1055 Budapest, Nyugati tér 6. III. emelet 6.) által előterjesztett panasz beadvány tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 493/2010. (XII. 1.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz (1363 Budapest, Pf.16.) is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Dr. Fazekas Tamás, jogi képviselő
- 3) Független Rendészeti Panasztestület
- 4) Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 5) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszosok nevében jogi képviselőjük 2010. április 16-án, postai úton terjesztette elő panaszát a Panasztestületnél az alábbi tartalommal.

A panaszbeadvány első részében a jogi képviselő sérelmezi a 2010. április 10-én, a Kft.-nél történt rendőri akciót, amelynek során a Kft. címén körülbelül 10 rendőr jelent meg, és az összes, a szórakozóhelyen tartózkodó vendéget eljárás alá vonta, a falhoz állította, majd őket külön-külön a szórakozóhely mellékhelyiségében alsóneműre vetkőztette, azonos nemű rendőrök jelenlétében. A panaszos elmondása szerint a rendőrök kábítószeret kerestek. Ezt követően 10 főt a Debreceni Rendőrkapitányságra elő is állítottak.

A panaszbeadvány második részében a jogi képviselő kitért arra, hogy korábban, 2010. február 27-én is történt hasonló rendőri intézkedés a Kft.-nél, amely alapján feltehetően büntetőeljárás is indult. Ez esetben az említett „vetkőztetés” – a jogi képviselő álláspontja szerint – motozásnak minősül (habár jogsértően történt), így feltehetően nem tartozik a Panasztestület hatáskörébe. A körülmények megnyugtató tisztázása érdekében azonban a jogi képviselő kérte a Panasztestületet, hogy vizsgálja meg ezen intézkedés-sorozat miatt a rendőrségnél tett panasz ügyében folyamatban lévő eljárás átvételének lehetőségét.

A jogi képviselő 2010. április 16-án a Debreceni Rendőrkapitányság vezetőjének is előterjesztette a 2010. február 27-i intézkedéseket kifogásoló panaszát, melynek során előadta, hogy a Kft.-nél rendőrök jelentek meg, részben civil öltözetben, részben bevetési ruhában, felfegyverkezve. A rendőrök a panaszost és a 46 fő helyszínen tartózkodó vendéget figyelmeztetés nélkül a földre parancsolták, ott őket gyorskötöző segítségével megbilincseltek, majd a szórakozóhely különálló helyiségében meztelenre vetkőztették, és visszaélés kábítószerrel vétsége miatt előállították a Debreceni Rendőrkapitányságra. A jogi képviselő elmondása szerint a rendőri fellépés miatt két személy rosszul lett, őket mentővel szállították kórházba.

A Panasztestület a 2010. április 11-i (a 2010. április 10-i dátum a panaszbeadványban hibásan szerepel) intézkedést és a 2010. február 27-i intézkedés-sorozatot külön eljárásokban vizsgálta. A korábbi intézkedés-sorozatot a 389/2010. (VIII. 4.) számú állásfoglalásában elbírálta és megállapította az alapjog súlyos sérelmét. Jelen határozat tárgyát a 2010. április 11-i intézkedésekkel kapcsolatos panasz képezi.

A panaszbeadvány az alábbi körülményeket kifogásolta:

- 1.) A testi kényszer és bilincselés alkalmazását.
- 2.) A ruházatátvizsgálás szemérem sértő módját.
- 3.) Az előállítás jogalapját vitatta.
- 4.) A rendőri intézkedés a Kft. alapvető jogát is sértette azzal, hogy a jogszerűtlen intézkedés az összes, a szórakozóhelyen tartózkodó vendéget érintette.

II.

Döntésem meghozatala során az alábbi iratok és nyilatkozatok álltak rendelkezésre:

- a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatóság Bevetési Szolgálat Akció Osztály 2010. április 11-én kelt, 09000/502213/2010. id. számú elfogás végrehajtásáról, valamint kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentése, valamint az elfogás végrehajtásáról, valamint kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás;
- a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatóság Bevetési Szolgálat Akció Osztály 2010. április 11-én kelt rendőrségi előállítás időtartamáról szóló igazolása;
- a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatóság Bevetési Szolgálat Akció Osztály 2010. április 14-én kelt, 09000/502228/2010. id.számú tájékoztatása az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség Észak-Alföldi Munkaügyi Felügyelősége számára;
- az intézkedés során előállított további 16 személy esetében az elfogás végrehajtásáról, valamint kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentések, az elfogás végrehajtásáról, valamint kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálások, valamint rendőrségi előállítás időtartamáról szóló igazolások;
- a panaszos 2010. április 16-án kelt panasza;

A rendelkezésre álló iratok alapján tényállásszerűen az alábbiak állapíthatók meg.

A Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság Bevetési Szolgálat Akció Osztály állománya 2010. április 10-én nem fogantatosított intézkedést a Panasztestület által megjelölt szórakozóhelyen (ezt az információt tartalmazza a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatóság Közrendvédelmi Osztály tájékoztató levele). Az intézkedések valódi időpontja 2010. április 11-én 11 óra 20 perc volt. Az említett időpontban Debrecen város területén fokozott ellenőrzés nem volt elrendelve. A szórakozóhely ellenőrzés alá vonása állampolgári bejelentés alapján, a megyei rendőr-főkapitányság ügyeletének az utasítására történt.

Az intézkedések jogalapját az Rtv. 29. § (1) és (4) bekezdései¹, a 31. §², a 33. § (1) és (2) bekezdések³, a 47. §⁴ valamint a 48. §⁵ biztosította. Az intézkedés során az Akció Osztály

¹ **Rtv. 29. § (1)** A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

(4) A személyazonosság igazolásának megtagadása esetén az igazoltatott a személyazonosság megállapítása céljából feltartóztatható, a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén előállítható, ha a személyazonosság megállapítása más módon nem biztosítható, a személyazonosság megállapítása céljából az igazoltatottól ujjnyomat vehető, az igazoltatottól fényképfelvétel készíthető, továbbá a külső testi jegyek észlelés és mérés alapján rögzíthetők.

² **Rtv. 31. § (1)** Akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést fogantatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

(2) A ruházat átvizsgálását - halaszthatatlan eset kivételével - az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szemérem sértő módon.

³ **Rtv. 33. § (1)** A rendőr a további intézkedés megtetele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt,
a) akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek;
b) aki ellen elfogatóparancsot, nemzetközi elfogatóparancsot, illetve európai elfogatóparancsot adtak ki;
c) akinek őrizetbe vételét, előzetes letartóztatását rendelték el, vagy akinek ideiglenes kényszergyógykezelését, illetőleg elmeállapotának megfigyelését rendelték el;

d) aki az őrizetbe vétel, az előzetes letartóztatás, ideiglenes kiadatási letartóztatás, kiadatási letartóztatás, ideiglenes átadási letartóztatás, átadási letartóztatás, a szabadságvesztés vagy az elzárás végrehajtása során

állományának egy része rendszeresített szolgálati egyenruhát, másik része pedig a rendszeresített fekete bevetési ruházatot viselte. A rendőröket szolgálati egyenruhájuk igazolta, amely azonosító jelvénnel volt ellátva.

A Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatóság Bevetési Szolgálat Akció Osztályának vezetője 2010. április 14-én kelt levelében tájékoztatta az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség Észak-Alföldi Munkaügyi Felügyelősége igazgatóját a 2010. április 11-i intézkedésekről. E dokumentum tanúsága szerint 2010. április 11-én 11 óra 20 perckor a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság Bevetési Szolgálat Akció Osztály állománya a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság Ügyeletének utasítására jelent meg a panaszos által üzemeltetett szórakozóhelyen, mivel egy bejelentés szerint a helyiségből hangos zene szólt, valamint olyan személyek közlekedtek a szórakozóhely közelében, akik nagy valószínűséggel kábítószer fogyasztottak. A bejelentés szerint a szórakozóhelyen tartózkodó személyek kábítószer fogyasztanak, illetve oda csak előzetes, telefonon történő egyeztetést követően lehet bejutni. A kiérkező rendőrök azt tapasztalták, hogy a vendéglátóhely udvarán tartózkodott egy férfi, aki a szórakozni érkező vendégeket beengedte az előzőleg bezárt bejárati kapun, és bejárati ajtón. A férfi a rendőrök kérdésére elmondta, hogy csak szívességből állt az ajtóban, mert a szórakozóhely tulajdonosa – a panaszos – megkérte, hogy engedje be az érkező vendégeket. Ezért a munkáért ő pénzt nem kap. A kiérkező rendőrök az udvaron tartózkodó férfit intézkedés alá vonták, majd bementek a szórakozóhelyre, ahol további 16 személlyel szemben fogatosítottak intézkedést.

A bejárat mellett tartózkodott a panaszos, akit igazoltattak, és elszámoltattak a vendéglátóhely üzemeltetésével kapcsolatban. Eközben a szórakozóhely hátsó pultjánál igazoltattak még egy – feltehetően a szórakozóhelyen dolgozó – személyt, és mindkettőjüket nyilatkoztatták arra vonatkozóan, hogy kinek az alkalmazásában dolgoznak ott. A panaszos elmondta, hogy a vendéglátóhelyet a Kft. üzemelteti, amely társaságba a felesége van

megszökött, vagy a fogvatartás helyéről engedéllyel eltávozva oda nem tért vissza, a lakhelyelhagyási tilalom, a házi őrizet, valamint a távollátás szabályait megszegte, illetőleg, aki az ideiglenes kényszergyógykezelés, az elmeállapotának megfigyelése, a kényszergyógykezelés vagy a javítóintézeti nevelés alól magát kivonta;

e) akinek előállítását külön törvényben meghatározott feltételek alapján elrendelik;

f) aki az ország területén jogellenesen tartózkodik.

(2) A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,

a) aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja;

b) aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható;

c) akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkohol-vizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges;

d) aki a szülői felügyelet vagy a gyámság, illetőleg az intézeti nevelés hatálya alól engedély nélkül kivonja magát;

e) aki a pártfogó felügyelet - külön törvényben meghatározott és a Rendőrség hatáskörébe tartozó - szabályait megszegi;

f) aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani;

g) akivel szemben ideiglenes megelőző távollátás elrendelésének van helye.

⁴ **Rtv. 47. §** A rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

⁵ **Rtv. 48. §** A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

a) önkárosításának megakadályozására,

b) támadásának megakadályozására,

c) szökésének megakadályozására,

d) ellenszegülésének megtörésére.

bejelentve, az aznapi rendezvényt pedig a panaszos szervezte. A pultnál igazoltatott nő elmondta, hogy őt az intézkedés napjára a panaszos kérte meg, hogy dolgozzon a pultnál, szolgálja ki a vendégeket, és ezért neki a panaszos 10 000 Ft kifizetését ígérte. Ennek alátámasztására elővett egy megállapodást, amit az intézkedő rendőrök részére átadott. Az megállapodáson az szerepelt, hogy az igazoltatott személy próbanapon van, és a fizetése 0 Ft. A megállapodáson aláírás nem szerepelt, csupán a Kft. pecsétje. A panaszos, valamint az igazoltatott személy munkaszerződést vagy egyéb jogszerű, az alkalmazásukat igazoló okiratot átadni nem tudtak. A panaszos átadta mobiltelefonját az intézkedést foganatosító rendőrök részére azzal, hogy beszéljenek a feleségével a szórakozóhellyel kapcsolatos iratok tekintetében. Az intézkedő rendőrök felvették a kapcsolatot a panaszos feleségével, aki kérdésre elmondta, hogy a vendéglátóhelyet a Kft. üzemelteti, az aznapi rendezvényt a panaszos rendezte, továbbá elmondta, hogy a pultnál dolgozó nő próbanapon volt, amiért nem kap pénzt.

A fentiek után 14 óra körül a szórakozóhelyet bezárták, az ott tartózkodó 17 személy közül 11 főt – köztük a fent említett személyeket is – elfogtak és előállítottak, mivel különböző típusú kábítószereket fogyasztottak.

A tájékoztató levél kitért arra a körülményre is, hogy korábban, 2010. február 27-én ugyanezen a szórakozóhelyen már történt ellenőrzés, melynek során 46 személyt állítottak elő kábítószerrel visszaélés miatt.

A 2010. április 11-én kelt elfogás végrehajtásáról, valamint kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint 2010. április 11-én 16 óra 55 perckor a panaszossal szemben az Rtv. 29. § (1) bekezdés alapján igazoltatást, a 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján, szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érést követő elfogást alkalmaztak az intézkedő rendőrök a panaszos által üzemeltetett szórakozóhelyen. Az intézkedés során az Rtv. 47. § alapján testi kényszert, valamint a 48. § c) pont alapján szökés megakadályozása érdekében bilincset alkalmaztak. A kényszerítő eszközök alkalmazására figyelmeztetés történt.

Az intézkedő rendőrök 14 órától 18 óráig alkalmaztak bilincset a Szolgálati Szabályzat 60. § (4) bekezdés b) pontja szerint kezek előre ill. hátra bilincselésével. A rendőri intézkedés során személyi sérülés nem történt. A kényszerítő eszközök alkalmazása során anyagi kár nem keletkezett. Az Rtv. 18. § (1) bekezdés alapján az előállított a hozzátartozója, illetve képviselője kiértesítését nem kérte.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírásaként a jelentésben az szerepel, hogy az intézkedő rendőrök szolgálatuk teljesítése során, a megyei ügyelet utasítására megjelentek a panaszos által üzemeltetett szórakozóhelyen, mivel egy bejelentés szerint a helyiségből hangos zene szólt, valamint látszólag kábítószer hatása alatt álló személyek közlekedtek a környéken. A bent tartózkodó személyek feltehetően kábítószerrel foglalkoztak, és oda csak előzetes, telefonon történő egyeztetést követően lehetett bejutni.

A helyszínen megjelenve az előkertben tartózkodó biztonsági őrt intézkedés alá vonták, majd a szórakozóhelyre a nyitott ajtón keresztül bementek. A bent tartózkodó személyeket is rendőri intézkedés alá vonták, majd ruházat- és csomagátvizsgálást hajtottak végre velük szemben. Az átvizsgálások során több alkalommal kábítószer gyanús anyagokat, illetve kábítószer fogyasztáshoz szükséges eszközöket találtak.

Az intézkedés során a helyszínre érkezett a Debreceni Rendőrkapitányság Szemlebizottsága, akik részére az intézkedő rendőrök a helyszínt és az ott talált eszközöket és

anyagokat eredetben átadták, az addigi eseményekről, a tett intézkedésekről a szemlebizottság tagjait tájékoztatták. A helyszíni szemlére ez követően kerülhetett sor.

A helyszínre 12 óra 10 perckor érkezett egy mentőápoló, illetve egy mentőorvos, akik – a rendőrök kérésének megfelelően – az ott tartózkodó személyeken elvégezték a szükséges vizsgálatokat. Ezt követően tájékoztatták a rendőröket arról, hogy a jelenlevők közül sokan feltehetően kábítószer fogyasztottak. E tájékoztatásra tekintettel a helyszínre hozatott DRUGSCAN típusú gyors drogtesttel egy külön helyiségben, valamint a mosdóban, folyamatos biztosítás mellett elvégeztették a gyorsvizsgát, és megállapítást nyert, hogy 11 személynél valamilyen kábítószer pozitívan jelzett. A további hat személynél negatívan reagált a gyors teszt, őket szabadon bocsátották. A szabadon bocsátott személyeket egyenként szóban nyilatkoztatták, hogy sérülésük, illetve panaszuk keletkezett-e, amelyre nemmel válaszoltak. A rendőri intézkedéssel szemben panasszal nem kívántak élni. A velük szemben fogatosított, személyi szabadságot korlátozó rendőri intézkedésekről külön jelentések készültek.

A fentieket követően a helyszínre rabszállító szolgálati személygépjárművet hívtak, illetve a saját szolgálati gépjárművükkel a helyszínen visszatartott és elfogott személyeket az orvosi ügyeletre szállították további mintavétel végett. A panaszos esetében a DRUGSCAN típusú kábítószer gyorsvizsgát ópiumra reagált.

A rendőri intézkedés során végig jelen volt, és a ruházátvizsgálásoknál, illetve az azok folyamán szükséges rendőri biztosításokban részt vett egy belvárosi járőr, valamint a Bevetési Osztály két r. törzsőrmestere. Az elfogott és intézkedés alá vont személyek adatait az intézkedést fogatosító rendőrök rögzítették, ellenőrizték, valamint egyeztettek, amelynek során megállapították, hogy a körözésben senki sem szerepelt. A levett vér és vizeletmintákat a Debreceni Rendőrkapitányság Ügyeletére átadták. A mintavételt követően a személyeket átszállították a Debreceni Rendőrkapitányságra, ahol a panaszost egy előállító helyiségben, értéktárgyait pedig a lemezszekrényben helyezték el. A védelemhez való jog gyakorlására vonatkozó szóbeli közlés a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet 4. § (4) bekezdése alapján 2010. április 11-én 11 óra 20 perckor megtörtént. Az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás okáról szóló tájékoztatót, valamint az előállítás idejéről szóló igazolást kiadták. A panaszos az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. § (8) és (9) bekezdése, valamint a Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. § alapján jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást megkapta. A panaszossal szemben az intézkedő rendőrök büntető feljelentést tettek.

A jelentéshez kapcsolódóan 2010. április 11-én kelt parancsnoki vélemény és kivizsgálás eredménye szerint az említett jogszabályhelyek alapján az igazoltatás, valamint a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyek elfogása jogszerű és szakszerű volt, a testi kényszer és a szökés megakadályozása érdekében alkalmazott bilincs pedig jogszerű, szakszerű és arányos volt.

A panaszos részére az előállítása időtartamáról kiállított igazolás szerint vele szemben az Rtv. 33. §-a alapján személyi szabadságot korlátozó intézkedést fogatosítottak. Hozzá tartozója, illetve képviselője kiértesítését nem kérte, az előállításával, és a rendőri intézkedés módjával szemben panasszal nem élt, elélezést nem kért. Az előállítás 2010. április 11-én 16 óra 55 perctől 18 óráig tartott.

A rendelkezésre álló iratokból megállapítható, hogy az igazoltatások, ruházat-átvizsgálások és elfogások mellett 9 esetben került sor bilincs alkalmazására, ebből öt esetben testi kényszer alkalmazása mellett. Az intézkedés alá vont személyek bilincselésének időtartama a jelentések szerint 4 órán keresztül tartott. Az intézkedés alá vont személyek többségének esetében kimutatható volt bizonyos fajtájú kábítószeres fogyasztása, és az átvizsgálások során több alkalommal kábítószer gyanús anyagokat, illetve kábítószer fogyasztáshoz szükséges eszközöket találtak.

Az eset összes körülményét figyelembe véve a foganatosított intézkedés – előállítás, kényszerítő eszközök alkalmazása – jogszerű volt, valamint a bilincs alkalmazásának megvolt az indoka és a jogalapja, amely a hatályos jogszabályok és a szakma szabályainak betartásával, valamint az arányosság követelményének megfelelően történt meg. A ruházat átvizsgálások az intézkedés alá vont személyekkel szemben a törvényben meghatározott módon és a tanult intézkedéstaktikai módszerrel történtek. Tekintettel arra, hogy a bűncselekmény elkövetésének gyanúja szükségessé tette az intézkedéseket, a jogalapot az Rtv. 29. § (4) bekezdése, valamint 31. §-a biztosította. A jelentések, és a helyszíni szemle során készült jegyzőkönyv tanúsága szerint a helyszínen és az ott tartózkodó személyeknél kábítószer- és gyanús anyagokat találtak, amely alátámasztja azt az intézkedések megkezdésekor meglévő feltevést, hogy a bejelentésben szereplő szórakozóhelyen jogsértő cselekményeket követtek el.

III.

A rendőri intézkedések elleni, konkrétan megfogalmazott kifogások vonatkozásában álláspontom a következő:

1.) A testi kényszer és bilincselés alkalmazása: figyelembe véve a rendelkezésre álló adatokat, miszerint a szórakozóhelyről már korábban is előállítottak több személyt kábítószer használat vagy birtoklás miatt, továbbá az előzetesen beszerzett információk alapján okkal lehetett tartani az ott tartózkodók ellenszegülésétől (tekintettel a számbeli fölényre és arra, hogy feltehetőleg a kábítószer- és gyanús anyagokat elrejtik) a testi kényszer és a bilincselés alkalmazására megfelelő jogalappal és indokkal került sor. További indokul az a körülmény szolgált, hogy az intézkedés megkezdésekor nem lehetett az ott tartózkodók számát pontosan meghatározni és a magatartásukat kiszámítani, ezért a bilincselés megelőző, védelmi funkciót is betöltött.

A panaszossal szembeni bilincselés alkalmazása kapcsán megállapítást nyert, hogy az intézkedő rendőrök előtt – az intézkedés foganatosításakor – nem volt ismert a panaszos által fogyasztott alkohol, sem pedig a bódult állapotot előidéző kábító hatású szer mennyisége, így joggal lehetett tartani egy esetleges váratlan támadástól. Ezen kívül – szintén a fenti okok miatt, azaz a panaszos szervezetében vélhetően fellelhető alkohol és kábító hatású anyagok nem ismert mennyisége, illetve azok szervezetre kifejtett, előre nem várt hatásai miatt – a panaszos önkárosítására irányuló cselekményeit sem lehetett egyértelműen kizárni az intézkedés helyszínén. Egyébiránt a panaszosnál alkalmazott DRUGSCAN típusú gyorseszteszt ópiumra reagált.

A fentiek alapján megállapítom, hogy a testi kényszer, valamint a bilincselés az intézkedés eredményességének biztosításához elengedhetetlenül szükséges volt, ezért az alapjog korlátozására jogszerűen került sor. Az ezzel kapcsolatos panaszt elutasítom.

2.) Sérelmezte a ruházatátvizsgálás szemérem sértő módját. A rendőri jelentés szerint a panaszossal szemben ruházatátvizsgálás történt. Ezt az intézkedést a Panasztestület állásfoglalásában, valamint a jogi képviselő panaszbeadványában hibásan értékelte motozásként. Álláspontom szerint motozásról azért nem beszélhetünk, mert az nemcsak az

intézkedés alá vont személy ruházatának, hanem testének átvizsgálását is jelentette volna, azonban ilyen információ sem a rendőri jelentésben, sem a panaszbeadványban nem szerepel. Nem beszélhetünk a ruházatátvizsgálás szeméremsértő módjáról sem, hiszen erre vonatkozóan a panaszbeadvány is azt tartalmazza, hogy arra azonos nemű rendőrök jelenlétében, külön helyiségben került sor. A bűncselekmény jellegéből adódóan, a kábítószerrel összefüggő intézkedések során szükség van arra, hogy a ruházatátvizsgálás kellőképpen alapos legyen a kábítószergyanús anyagok feltalálása érdekében. A fentiek alapján, az ügyben rendelkezésre álló összes információ megvizsgálását követően álláspontom az, hogy nem lehet megállapítani a ruházatátvizsgálás szeméremsértő módját, így véleményem szerint nem lehet az ügyben azt kimondani, hogy ez sértette volna a panaszos emberi méltósághoz való jogát és beleütközött volna a megalázó elbánás alkotmányos tilalmába. A ruházatátvizsgálás tényével és módjával kapcsolatos panaszokat a fentiekre tekintettel elutasítom.

3.) A panasz az előállítás jogalapját is vitatta. A panaszos jogi képviselője a panaszbeadványban általános jelleggel kifogásolta a panaszos előállítását. Az előállítás megjelölt jogalapjai közül az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pont szerintit a helyszínen talált körülmények támasztják alá. A rendőrségi dokumentumokból – így az intézkedő rendőrök jelentéséből is – megállapítható, hogy a panaszos esetében az előállítás egyik lényeges célja volt – a bűncselekmény gyanúja miatt – mintavétel elvégzése, így az Rtv. 33. § (2) bekezdésének c) pontja további törvényi felhatalmazásul szolgál az előállítás végrehajtására. Éppen a mintavétel szükségessége igazolhatja az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerinti előállítási indok adott esetben való helytállóságát. Az intézkedés kezdetére 2010. április 11-én 11 óra 20 perckor került sor. A panaszos előállítása az előállítás időtartamáról kiállított igazolás szerint 2010. április 11-én 16 óra 55 perctől 2010. április 11-én 18 óráig tartott. Ennek alapján a panaszos előállításának időtartama 1 óra és 5 perc volt. Mindezek alapján – a vonatkozó jogszabályok és a rendelkezésre álló adatok vizsgálatát követően – a panaszos előállítására jogszerűen került sor, így megfelelő joggal, az intézkedés eredményes végrehajtásához szükséges mértékben, jogszerűen sérült a személyi szabadsága és a tisztességes eljáráshoz való alapvető joga, ezért a panasznak e részét szintén elutasítom.

4.) Sérelmezte, hogy a rendőri intézkedés a Kft. alapvető jogát is sértette azzal, hogy a jogszerűtlen intézkedés az összes, a szórakozóhelyen tartózkodó vendéget érintette. E kifogás kapcsán az eljárás során megállapítást nyert, hogy a rendőrség által rögzített azon körülményekből, amelyek a szórakozóhely kapcsán a rendőrség előzetes tudomására jutottak, alappal lehetett következtetni arra, hogy a szórakozóhelyen jogellenes cselekmények történnek. Az előzetesen beszerezett információkat pedig a helyszínen tapasztaltak visszaigazolták, hiszen ott kábítószer fogyasztó és birtokló személyek feltalálása és ezt követően intézkedés alá vonása történt meg. Fentiek alapján álláspontom szerint az intézkedés jogszerűen korlátozta a Kft.-nek a vállalkozás szabadságához fűződő, és azon belül is a vállalkozás zavartalan folytatásához való alapvető jogát, így a panasznak e része megalapozatlan.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

IV.

A Panasztestület a panaszos és a jogi képviselő által előterjesztett panaszt megvizsgálta és a fent hivatkozott állásfoglalásában azt megalapozottnak találta. A Panasztestület megítélése szerint a rendőri intézkedés-sorozat sértette a panaszos emberi méltósághoz és a személyi szabadsághoz való jogát, valamint a megalázó elbánás alkotmányos tilalmába ütközött.

A Panasztestület a testi kényszer és bilincselés alkalmazása kapcsán kifejti, hogy „a rendőrségi iratok nem támasztották alá kellőképpen a testi kényszer alkalmazásának szükségességét, és ezért arra a megállapításra jutott, hogy a testi kényszer alkalmazása sértette a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogát. Itt jegyzi meg a Testület, hogy annak ellenére, hogy a testi kényszer az alkalmazható legenyhébb kényszerintézkedés, szükségesnek tartja alkalmazása jogszerűségének és arányosságának kellő alátámasztását.”

A bilincseléssel kapcsolatban a Panasztestület arra az álláspontra jutott, hogy „A dokumentumokból arra utaló körülmény sem tűnik ki, hogy egyáltalán a testi kényszer alkalmazása szükségszerű lett volna [Indokolás III. rész 2) b) pont], így az sem támasztható alá, hogy a Szolgálati Szabályzat 58. § (1) bekezdése szerint a testi kényszernél súlyosabb kényszerítő eszköz alkalmazására lett volna szükség (mivel esetleg a testi kényszer alkalmazása nem vezetett volna eredményre, vagy sikere eleve kilátástalan lett volna). (...) Az Rtv. 16. § (1) bekezdése szerint pedig nincs már helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört (ilyenről a rendőrségi dokumentumok a panaszos esetében nem tesznek említést, de hosszú órákon keresztül bizonyosan nem is állt fenn), és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható. Emiatt a bilincselés ténye és annak időtartama a Testület véleménye szerint sértette a panaszos személyi szabadságát.”

A határozat II. részében kifejtetteket is figyelembe véve ezzel kapcsolatban az eljárás során kétséget kizáró módon megállapítást nyert, hogy az intézkedést megelőzően, valamint azt követően a helyszínen tapasztaltak alapján az intézkedő rendőrök kellő indokoltsággal számíthattak mind az erőfölényre, mind pedig a szórakozóhelyen tartózkodók ellenállására. Az intézkedésre – utóbb kiderült, teljes megalapozottsággal – egy, kiemelt és a társadalomra igen veszélyes bűncselekmény elkövetése miatt került sor és az összes körülményt figyelembe véve nyilvánvalóan – a kábítószer becsült értékére és a rendőri közbeavatkozás következtében fellépő, az elkövetőket érő veszteségre is figyelemmel – tartani lehetett attól, hogy az ott tartózkodó személyek a kábítószeres eltűntetése, kimentése érdekében ellenszegülést fognak tanúsítani. Az intézkedés-sorozatra a bűncselekmények felderítése, majd ezt követően a helyszíni bizonyítási eszközök felkutatása, összegyűjtése és bűnjelként történő lefoglalása érdekében került sor. Nyilvánvaló, hogy a büntetőeljárás eredményességét nagyban befolyásolta ez az elsődleges intézkedés és ennek tükrében arányos és indokolt, továbbá a határozat II. részében hivatkozott jogszabályi felhatalmazás alapján jogszerű volt mind a testi kényszer, mind pedig a bilincselés alkalmazása.

A Panasztestület e kérdéssel kapcsolatban hivatkozott a panaszos korábbi, 2010. február 27-i intézkedésre vonatkozó panaszában foglaltakra. A Panasztestület ezt az intézkedés-sorozatot külön eljárásban vizsgálta, és 389/2010. (VIII. 4.) számú állásfoglalásában elbírálta: ebben az állásfoglalásában – elfogadva a rendőrségi dokumentumokban foglalt azon érvelést, mely szerint az intézkedés megkezdésekor nem volt teljesen egyértelmű a rendőri erőfölény a szórakozóhely jellege és az ott tartózkodó személyek állapota és nagy száma, illetve néhány személy várható ellenszegülése (a kábítószergyanús anyagok eltűntetése céljából) miatt – a testi kényszer alkalmazását jogszerűnek, szükségesnek és arányosnak ítélte meg. Jelen panasz esetében viszont arra az álláspontra jutott, hogy a fenti körülményeket nem veszi figyelembe, mert éppen a február 27-i intézkedés nyomán a szórakozóhely jellege, valamint az ott tartózkodó személyek várható magatartása a rendőrség előtt már ismert volt az április 11-i intézkedés megkezdésekor.

Véleményem szerint a két, különböző időpontban lefolytatott intézkedés ilyen jellegű összehasonlítása hibás következtetések kialakításához vezethet. Mindenek előtt ki kell hangsúlyozni azt a tényt, hogy minden intézkedés egyedi, nem lehet csak azért rutinból – és ezzel esetleg hibák, vagy hibák sorozatát elkövetni – végrehajtani egy intézkedést, mert korábban már történt hasonló, még akkor sem, ha az esetleg ugyanazon személlyel szemben történt is. Nem feltételezhető ugyanis, hogy egy személyből két különböző időpontban

hasonló esemény mindig ugyanazt a reakciót váltja ki. Azért sem szabad pusztán erre a feltevésekre hagyatkozni, mivel a rendőrség olyan információk birtokában kezdte meg az intézkedését, amely alapján joggal feltételezhette, hogy a kérdéses szórakozóhelyen kábítószer fogyasztó személyek tartózkodnak, és a kábítószer által az emberi szervezetre gyakorolt hatás szintén előre nem várt reakciókat válthat ki az azt használó személyeknél.

Szakmai álláspontom a rendelkezésre álló információk, a Panasztestület álláspontja és a vizsgált jogszabályok áttanulmányozása és figyelembe vétele alapján eltér a Panasztestület állásfoglalásától, azaz véleményem szerint az intézkedés során alkalmazott testi kényszer következményeként jogszerűen sérült a panaszos emberi méltósághoz való alapvető joga.

A Panasztestület véleménye szerint a bilincselés ténye és annak időtartama sértette a panaszos személyei szabadságát. A határozat II. részében kifejtett indokolást is figyelembe véve véleményem szerint az intézkedést foganatosító rendőrök jogszerűen alkalmaztak bilincset, amelynek jogalapja az Rtv. fent idézett 48. § b) c) és d) pontjai voltak. A rendőri jelentés szerint az intézkedés kezdete 11 óra 20 perc volt. 12 óra 10 perckor megérkezett a mentőorvos, aki a helyszínre hozott gyorsesztek segítségével kiszűrte a kábítószer hatása alatt álló személyeket és őket az orvosi ügyeletre, majd mintavételt követően a Debreceni Rendőrkapitányságra állították elő a további intézkedések megtétele céljából. A jelentés tartalma szerint a panaszossal szemben 14 és 18 óra között alkalmaztak bilincs kényszerítő eszközt. Az intézkedő rendőrök által – az intézkedés foganatosításakor – nem volt ismert a panaszos által fogyasztott alkohol, sem pedig a bódult állapotot előidéző kábító hatású szer mennyisége, így joggal lehetett tartani egy esetleges váratlan támadástól. Ezen kívül – szintén fenti okok miatt, azaz a panaszos szervezetében vélhetően fellelhető alkohol és kábító hatású anyagok nem ismert mennyisége, illetve azok szervezetre kifejtett, előre nem várt hatásai miatt – a panaszos önkárosítására irányuló cselekményeit sem lehetett egyértelműen kizárni az intézkedés helyszínén. Szakmai álláspontom tehát a bilincselés alkalmazása és annak időtartama tekintetében az, hogy azt a fentiekben kifejtett körülmények indokolták, és ennek következtében a panaszos emberi méltósághoz való joga jogszerűen, az intézkedéshez szükséges mértékben sérült.

A Panasztestület a ruházatátvizsgálás végrehajtása kapcsán kifejti, hogy „A Fogdászabályzat nem ismer a ruházatátvizsgálás és a motozás közötti átmenetet jelentő jogintézményt, és mivel a meztelen test szemrevételezéssel való ellenőrzése a ruházat átvizsgálásánál mindenféleképpen többet jelent, így csak motozásnak minősülhet (...) a ruházat átvizsgálása és a motozás között a hatályos jogszabályok szerint más átmeneti intézkedési forma nincs, és mivel az intézkedés alá vont levetköztetése, ilyen módon való szemrevételezése ruházat átvizsgálás „címén” nem lehetséges, ezért ez fogalmilag csak motozásnak minősíthető. (...) Az ilyen intézkedés valójában motozásnak minősül, és mint ilyen, a panaszos esetében jogtalanul, törvényi felhatalmazás nélkül történt, és súlyosan sértette a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogát, valamint beleütközött a megalázó elbánás alkotmányos tilalmába is – amelyet egyébként az Rtv. speciálisan is nevesít.”

Ezzel kapcsolatban álláspontom a következő. A Panasztestület állásfoglalásának fent idézett részében a ruházatátvizsgálásnak a panaszos által leírt módját tényként fogadta el és ez alapján azt motozásnak minősítette. Az eljárás során rendelkezésre álló információk, így az intézkedésről készült rendőri jelentés és a tájékoztató levelek, valamint a panasz alapján megállapítható, hogy a ruházatátvizsgálás módja – azaz hogy szeméremsértő volt-e, vagy sem – kétséget kizáró módon nem rekonstruálható.

Egyrészt rendelkezésre áll maga a panasz, melyben az szerepel, hogy az intézkedés helyszínén tartózkodó valamennyi személyt külön-külön, a szórakozóhely mellékhelyiségeiben alsóneműre vetkőztették (azonos nemű rendőrök jelenlétében). Másrészt az intézkedésről készült rendőri jelentés azt tartalmazza, hogy az intézkedés alá vont személyekkel szemben ruházatátvizsgálást hajtottak végre, amelynek eredményeként különböző kábítószergyanús anyagok kerültek elő.

Az Rtv. 31. §-a szerint „(1) Akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja. (2) A ruházat átvizsgálását – halaszthatatlan eset kivételével – az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szemérem sértő módon.”

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) sz. IRM rendelet 40. §-a szerint „(1) A ruházat, csomag és jármű átvizsgálása bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetése tárgyi bizonyítási eszközeinek felkutatására, közbiztonságra veszélyes eszközök kiszűrésére irányulhat. (2) Ruházat-, csomag-, járműátvizsgálásra kerülhet sor különösen: c) személyi szabadságot korlátozó intézkedések foganatosításakor”.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 150. § (1) bekezdése szerint „A motozás bizonyítási eszköz vagy elkobozható, illetőleg vagyoneklobzás alá eső dolog megtalálása céljából a terhelt és az olyan személy ruházatának és testének átvizsgálása, akiről megalapozottan feltehető, hogy bizonyítási eszközt vagy elkobozható, illetőleg olyan dolgot tart magánál, amely vagyoneklobzás alá eshet. A motozás során a motozás alá vont személy rendelkezése alatt álló jármű, csomag és más tárgy is átvizsgálható.”

A belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) sz. BM-IM együttes rendelet 75. §-a szerint „ha a motozás során testüreg átvizsgálása szükséges, azt csak orvos végezheti.”

A fent idézett jogszabályhelyek, valamint az összefoglaló jelentésben írottak figyelembe vételével kétséget kizáróan megállapítható, hogy a panaszolt esetben nem motozásra került sor, hanem ruházatátvizsgálásra. A panaszos és a többi jelenlévő személy testének átkutatására nem került sor, a fenti esemény nem befogadás közben történt, így a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) sz. BM rendelet alkalmazásának sincs helye.

Az intézkedés szemérem sértő sem lehetett, ugyanis az összefoglaló jelentésből világosan kiderül, hogy a különböző nemű vendégeket a ruházatátvizsgálás során elkülönítették egymástól, valamint átvizsgálásukat velük azonos nemű rendőrök végezték.

Összefoglalva megállapítható, hogy a rendőri intézkedésekre egy súlyos, a társadalomra veszélyesség szempontjából kiemelt bűncselekmények elkövetése miatt elrendelt nyomozás eredményes lefolytatásához fűződő érdek alapján került sor. A hatályos törvényi felhatalmazásokat és a rendelkezésre álló adatokat figyelembe véve az intézkedéseket az eljáró rendőrök az arányosság szem előtt tartásával, szakszerűen és jogszerűen hajtották végre.

A Panaszosok alapjogai az intézkedés végrehajtásához szükséges mértékben sérültek, ami nem okozott olyan jogsérelmet, amely alapján az alapjog súlyos sérelme megállapítható lenne.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése⁶, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein⁷ alapul

A határozat az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 19. §-a, a 100.§ (1) bekezdés a) pontja valamint a (2) bekezdése, a 109. § (1) és (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 29. § (1) és (4) bekezdései, 31. § (1) és (2) bekezdései, 33. § (1) bekezdése, 47. §, 48. §, 92. § és 93/A §-a;
- Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) sz. IRM rendelet 40. § (1) bekezdése;
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 282/A. §;
- a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 150. § (1) bekezdése,
- a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) sz. BM-IM együttes rendelet 75. §-a.

Budapest, 2011. február „ .”

Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány

⁶ **Rtv. 92. §: (1)** Akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést fogantató rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

⁷ **93/A. § (6)** A Testület a panaszt kilencven nap alatt vizsgálja meg. A Testület az állásfoglalását külső befolyástól mentesen alakítja ki. A Testület az állásfoglalását megküldi az országos rendőrfőkapitány számára.

(7) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.